

Број: 071-01-119/2018-03

Датум: 27.02.2018. године

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, и то заменица Повереника, Станојла Мандић, по одлуци Народне Скупштине Републике Србије број 17 од 08.04.2013. године, у поступку по жалби коју је изјавила Анђела Миливојевић, новинарка Центра за истраживачко новинарство Србије (ЦИНС) из Београда, Ресавска 28, против одговора Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. у Ужицу, број: 11975/17 од 21.12.2017. године због недобијања тражених информација по њеном захтеву од 06.12.2017. године за приступ информацијама од јавног значаја, на основу чл. 35. ст. 1. тач. 5. и чл. 33. ст. 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. гласник РС" бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), а у вези са чл. 59. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ број 97/08 и 104/09 – др. закон, 68/12-одлука УС, 107/12), чл. 23. и чл. 24. ст. 1. и 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и чл. 173. ст. 2. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС" број 18/16), доноси

РЕШЕЊЕ

I Налаже се Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. у Ужицу, да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема овог решења, Анђели Миливојевић, новинарки Центра за истраживачко новинарство Србије (ЦИНС) из Београда, Ресавска 28, достави тражене информације односно копије свих уговора (са анексима) које је Агенција закључила са Предузећем за информисање и маркетинг „Pink international company“ д.о.о. из Београда (матични број: 06908381, ПИБ: 100000274), и то електронском поштом на адресу: andjela@cins.rs уколико исте поседује у електронском облику, а у супротном поштом, с тим што ће пре достављања заштити податке о личности, као што су: адреса становања, лични матични број грађана и сл, уколико су садржани у наведеним документима и исте учинити недоступним.

II О извршењу решења из става I диспозитива Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. у Ужицу, ће обавестити Повереника у року од 7 дана од пријема овог решења.

Образложење

Анђела Миливојевић, новинарка Центра за истраживачко новинарство Србије (ЦИНС) из Београда, изјавила је дана 09.01.2018. године жалбу Поверенику против одговора Агенције за осигурање финансирање извоза Републике Србије а.д. у Ужицу, број: 11975/17 од 21.12.2017. године због недобијања тражених информација по њеном захтеву од 06.12.2017. године за приступ информацијама од јавног значаја, наводећи, између осталог: да је исти одговор супротан Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да је Агенција званична извозно кредитна агенција Републике Србије која је

основана ради подстицања и унапређења извоза и развоја економских односа са иностранством; да је у претходном периоду закључила неколико уговора са приватном фирмом „Pink international company“ д.о.о. из Београда, којој су по том основу додељивани кредити и гаранције; да подаци Управе за трезор Министарства финансија РС показују да је ова фирма добила од државе најмање 7 милиона евра о чему је ЦИНС већ писао; да постоји јасан интерес јавности да сазна за шта је тачно ова приватна компанија добила новац за извоз, под којим условима су закључени уговори и гаранције и да ли су исти закључени у складу са законом; да интерни акти Агенције не могу бити изнад Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, док интерес приватне компаније не може бити изнад интереса јавности да зна детаље о томе како државна агенција троши новац грађана. У прилогу је доставила копије наведеног одговора и поднетог захтева.

Поступајући по жалби, Повереник је дана 15.01.2018. године исту упутио Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. у Ужицу, као органу власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ради изјашњења.

У одговору на жалбу од 17.01.2018. године, орган власти је остао при наводима из одговора број: 11975/17 од 21.12.2017. године, даље се позивајући на одредбу чл. 9. тач. 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи, између осталог: да се у конкретном случају ради о податку који у складу са Законом о привредним друштвима има или може имати економску вредност зато што није опште познат, нити је лако доступан трећим лицима која би његовим коришћењем или саопштавањем могла остварити економску корист; да не постоји, нити је доказан интерес јавности за приступ траженој информацији, с озбиром на нетачне констатације жалиље да Агенција „троши новац грађана“; да Агенција ни по једном основу није корисник буџетских средстава, већ се у складу са чл. 8. Закона о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије, финансира искључиво из сопствених прихода обављањем своје законске делатности; да Агенција, у складу са чл. 5. ст. 2. истог Закона, послује као затворено акционарско друштво; да се на њен статус и пословање не примењује Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС“ бр. 18/05 и 81/05-исправка), због чега она нема статус јавне агенције, нити је ималац јавних овлашћења; да иако се тражене информације односе на клијента који нема пласмане из домена осигурања, опреза ради указује да у домену осигурања, Република Србија, у складу са Законом о Агенцији ..., одговара само за обавезе Агенције по основу осигурања извоза од некомерцијалних ризика, док се осигурање од комерцијалних ризика врши под тржишним условима, што значи да се ризици реосигуравају на међународном тржишту реосигурања због чега немају карактер државне помоћи; да Агенција не користи средства буџета ни за обезбеђење плата запослених (који немају статус државних службеника), као ни за трошкове одржавања, те да због свега наведеног постоје околности које указују на злоупотребу права на приступ информацијама од јавног значаја од стране жалиље, по свим основима из чл. 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, због чега предлаже да се предметна жалба одбије као неоснована.

По разматрању жалбе и осталих списа предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је жалиља поднела органу власти захтев од 06.12.2017. године за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражила информације ближе наведене у ставу I диспозитива овог решења.

Поступајући по наведеном захтеву орган власти је жалиљу одговором од 21.12.2017. године обавестио: да тражене информације представљају пословну тајну Агенције; да је Агенција, у складу са Законом о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 61/05 и 88/10), организована као акционарско друштво, те да се на њу, као и на сва остала привредна друштва примењује Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС“ бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон и 5/15); чијим је одредбама члана. 72. прописана пословна тајна; да је Агенција донела Одлуку о пословној тајни бр. 41/05 од 01.11.2005. године, којом је, између осталог, утврђено да пословну тајну представљају подаци, информације и документација оформљена од стране Агенције, који се односе на банке и друге финансијске организације, домаћа и страна правна лица и предузетнике, као и на осигуравајућа друштва или агенције и њихове комитенте и представљају њихову пословну тајну, подаци о гарантном порфолију Агенције, његовој структури, класификацији и обиму, подаци о комитентима Агенције и њиховим пословним плановима, подаци о пословању и техници процеса рада Агенције, подаци о лицима са којима Агенција закључује уговоре и износима накнада за услуге и калкулацијама накнада, као и подаци о средствима и пласманима Агенције, те да би омогућавањем приступа траженим информацијама биле прекршене наведене одредбе које се односе на пословну тајну.

Чланом 5. истог Закона прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да ли му је она иначе доступна, као и да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. истог Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону, а ставом 2. да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1.

Чланом 16. став 1. истог Закона прописано је да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа, док је ставом 10. истог члана прописано да ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Имајући у виду да је жалиља поднетим захтевом тражила копије свих уговора (са анексима) које је Агенција закључила са Предузећем за информисање и маркетинг „Pink international company“ д.о.о. Београд, наводе из одговора органа власти од 21.12.2017. године, наводе жалбе и одговора на жалбу, Повереник налази да орган власти по захтеву жалиље није поступио у складу са наведеним

одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер жалили није доставио тражене информације, нити је донео решење о одбијању захтева. Како орган власти није оправдао разлоге непоступања по поднетом захтеву, односно како су наведени разлози неосновани у смислу цитираних одредби Закона, Повереник је у поступку по жалби, на основу члана 23. и члана 24. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 173. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I диспозитива овог решења, нашавши да је жалба основана, односно да је неспорно право жалиле на тражене информације у смислу члана 5. Закона, и да нема сметњи да јој се исте учине доступним на начин како је то наложено ставом I диспозитива овог решења, што је у складу са одредбом члана 12. Закона, којом је предвиђена могућност да се издвоје тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан тражиоцу да омогући увид, из разлога што би приступ тим информацијама представљао прекомерну обраду података о личности, супротно основном начелу пропорционалности, односно сразмерности из чл. 8. Закона о заштити података о личности.

При доношењу одлуке Повереник је имао у виду да се тражене информације односе на пословање Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д, која је основана Законом о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије, ради подстицања и унапређивања извоза и развоја економских односа Републике Србије са иностранством. У складу са одредбом члана 7. истог Закона, оснивачки капитал Агенције обезбедила је Република Србија која је, према подацима Агенције за привредне регистре и Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности и једини акционар друштва. Статутом Агенције, објављеним на сајту Агенције за привредне регистре, у рубрици објављени документи, (<http://pretraga2.apr.gov.rs/EnterprisePublicSearch/Details/EnterprisePublishedDocuments/1082674?code=9E7C3A732632E17BA8034110368A797970345E47>) прописано је: да овлашћења Скупштине, као највишег органа Агенције врши Влада РС преко овлашћених представника (чл. 28. ст. 2.); да се одлука Скупштине сматра донетом ако за њу гласа већина представника Владе, док је оснивач једини акционар (чл. 30.); да Скупштина, између осталог: доноси Статут Агенције, акте пословне политике, акте којима ће се ближе уредити услови и начин обављања делатности Агенције, план развоја и програм рада Агенције; одлучује о употреби и распоређивању остварене добити, односно покрићу губитака, о повећању капитала Агенције, о висини улагања у њену сталну имовину, о износу и структури резерви сигурности; именује и разрешава чланове Управног одбора Агенције, доноси план развоја и програм рада Агенције (чл. 29.). Имајући у виду наведено проистиче да су информације о уговорима које је Агенција закључила у обављању своје делатности, несумњиво информације у погледу којих постоји појачан интерес јавности да зна. Ово посебно имајући у виду да је у вези са траженим уговорима јавност већ упозната путем медија. Тако је у листу „Данас“ дана 30.05.2016. године објављена информација да је Агенција закључила два уговора са „Pink International Company“, емитером Пинк телевизије, да први уговор показује да је у августу 2014. године Агенција издала Пинку гаранцију до износа од 2,5 милиона евра у корист АИК Vanke, да је други уговор склопљен у децембру 2014. године, да је тада Пинк од Агенције добио кредит од 1,4 милиона евра, којим је омогућено финансирање уговора ове фирме са предузећима ВН Telecom из Сарајева и MTEL из Подгорице, да се током 2014. године Пинк појављује на листама Пореске

управе као један од највећих пореских дружника, те да у тренутку када је склопан уговор о гаранцији, одлагање плаћања једног дела дуга још није било одобрено због чега је остало нејасно како је ова компанија испунила услов Агенције по коме њени клијенти не смеју да имају пореска дуговања. Сличне информације су објављене и у „N1“ - дана 29.05.2016. године, „021“ - дана 30.05.2016. године, „ЦИНС“ - дана 30.05.2016. године. Поред тога, у „Извештају о могућем утицају институција јавног сектора на медије кроз плаћање услуга оглашавања и маркетинга“ Савета за борбу против корупције, привредно друштво „Pink international company“ се наводи као једно од друштава која су пружала наведене услуге за потребе јавног сектора. Такође, у „Извештају о власничкој структури и контроли медија у Србији“ који је сачинио исти Савет, посебно је анализирано измирење пореских обавеза овог привредног друштва, односно пролонгирање истих, као и поступање Министарства финансија Републике Србије – Пореске управе у том случају. Имајући у виду наведено, Повереник налази да би се чињењем доступним тражених информација о уговорима које је Агенција закључила са „Pink international company“ омогућило јавности да оствари увид у законитост рада Агенције, која је под директном ингеренцијом Владе РС, односно у однос државе према истом, чиме би се могла отклонити и изнета сумња у том погледу. Због наведеног није могао бити уважен навод органа власти да, у конкретном случају, не постоји нити је доказан интерес јавности за приступ траженим информацијама, с обзиром да Агенција није корисник буџетских средстава. Ово посебно имајући у виду да према одредби чл. 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, оправдан интерес јавности да зна увек постоји, осим ако орган власти не докаже супротно, а што он није учинио.

Навод органа власти да се тражене информације не могу учинити доступним у складу са одредбом чл. 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, није утицао на доношење другачије одлуке у овој управној ствари. Ово из разлога што, да би орган власти ускратио приступ траженим информацијама применом наведене одредбе Закона обавезан је да докаже да су за то испуњена два услова: први, да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону, одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, и други: да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом, као и да је заштита тих интереса претежнија од интереса јавности да буде упозната са истим информацијама, што првостепени орган није учинио, јер је само навео да се ради о подацима који представљају пословну тајну у складу са чл. 72. Закона о привредним друштвима и Одлуком о пословној тајни Агенције чијим би откривањем биле прекршене одредбе истих прописа које се односе на пословну тајну.

Такође се не може прихватити навод органа власти о постојању околности које указују на злоупотребу права на приступ информацијама од јавног значаја, од стране жалиље, по свим основима из чл. 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Да би орган власти ускратио право на приступ траженим информацијама на основу наведене одредбе Закона, обавезан је да докаже да су се, у конкретном случају, стекли услови из истог члана на који се позива, односно да су тражења жалиље незарумна, честа, да именована понавља захтев за истим или већ добијеним информацијама или да тражи превелики број информација, а што орган власти није учинио.

Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. у Ужицује дужна да о извршењу решења у ставу I диспозитива овог решења обавести Повереника у складу са чланом 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Упутство о правном средству:

Против овог решења није допуштена жалба већ се, у складу са Законом о управним споровима, може покренути управни спор тужбом Управном суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема закључка. Такса на тужбу износи 390,00 динара.

ЗАМЕНИЦА ПОВЕРЕНИКА

Станојла Мандић

Решење доставити:

1. Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д, Ужице, Љуба Стојановића 5
2. Анђели Миливојевић, новинарки Центра за истраживачко новинарство Србије Београда, Ресавска 28/II,
3. Писарници.